

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ-ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Ακαδημαϊκό Έτος 2023-2024, Εαρινό Εξάμηνο

ΨΥ-471 ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ**Διδάσκουσα: Δέσποινα Ξανθοπούλου****Σκοποί και στόχοι του μαθήματος**

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη θεωρία, την έρευνα και τις βασικότερες εφαρμογές της εργασιακής και οργανωσιακής ψυχολογίας. Στόχος του μαθήματος είναι η επιστημονική μελέτη των χαρακτηριστικών των οργανισμών, καθώς και των στάσεων, των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς των ατόμων σε σχέση με την εργασία τους. Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει μια θεωρητική ενότητα και μια ενότητα εφαρμογών.

Στη **θεωρητική** ενότητα του μαθήματος καλύπτονται οι ακόλουθες θεματικές: 1) Οργανωσιακές θεωρίες, 2) Οργανωσιακή κουλτούρα, 3) Οργανωσιακές αλλαγές και αντίσταση στην αλλαγή, 4) Ηγεσία και Ομάδες στους οργανισμούς, 5) Εργασιακές Στάσεις: Επαγγελματική Εξουθένωση, Εργασιακή Δέσμευση, Εργασιακή Ικανοποίηση και Εργασιομανία, 6) Παραγωγικές Συμπεριφορές, 7) Αντιπαραγωγικές Συμπεριφορές και ο Ρόλος της Οργανωσιακής Δικαιοσύνης, 8) Εργασιακό Περιβάλλον και Εργασιακή Ευζωία, και 9) Κίνητρα στην Εργασία. Το μάθημα καλύπτει φαινόμενα που αναπτύσσονται και στα τρία επίπεδα ανάλυσης των οργανισμών: το macro-οργανωσιακό, το meso-ομαδικό και το micro-ατομικό επίπεδο.

Η ενότητα των **εφαρμογών** περιλαμβάνει πρακτικές ασκήσεις και μελέτη περιπτώσεων για την καλύτερη κατανόηση των βασικών θεωρητικών εννοιών. Οι φοιτητές/τριες θα εργαστούν σε ομάδες και θα κληθούν να διατυπώσουν ερευνητικές υποθέσεις σχετικά με τις θεματικές του μαθήματος και να εφαρμόσουν συγκεκριμένες μεθόδους συλλογής και ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων για την εξέταση των υποθέσεων αυτών. Απώτερος στόχος είναι η ολοκλήρωση μιας ερευνητικής εργασίας περιορισμένης έκτασης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωσή του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- ✓ να εξηγήσουν τις βασικές θεωρίες για το σχεδιασμό, τη δομή και την κουλτούρα των οργανισμών
- ✓ να εξηγήσουν τους τρόπους με τους οποίους υιοθετούνται οι αλλαγές στον οργανισμό και τί επηρεάζει την αντίσταση στην αλλαγή
- ✓ να διακρίνουν τα είδη ηγεσίας και να εξηγήσουν πώς λειτουργούν οι ομάδες στους οργανισμούς
- ✓ να αναπτύξουν τα βασικά θεωρητικά μοντέλα που εξηγούν την εργασιακή ευζωία, τα κίνητρα, τις στάσεις και τις (παραγωγικές και αντιπαραγωγικές) συμπεριφορές των ατόμων σε σχέση με την εργασία τους
- ✓ να διατυπώσουν ερευνητικές υποθέσεις για θέματα που αφορούν στην εργασιακή και οργανωσιακή ψυχολογία και να τις εξετάσουν εμπειρικά
- ✓ να συντάξουν μια επιστημονική εργασία.

Τρόπος διδασκαλίας

Το μάθημα περιλαμβάνει διαλέξεις, ομαδικές ασκήσεις, και ανάλυση περιπτώσεων. Επίσης, στο πλαίσιο του **εργαστηρίου** οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με βασικές έννοιες της εργασιακής και οργανωσιακής ψυχολογίας σε πρακτικό επίπεδο. Ομάδες εργασίας φοιτητών/τριών θα πραγματοποιήσουν μια έρευνα μικρής κλίμακας με στόχο την εξέταση μιας ερευνητικής υπόθεσης σχετική με τη θεματολογία του μαθήματος. Θα πραγματοποιηθεί συλλογή δεδομένων με χρήση ερωτηματολογίων. Μέσα από την ανάλυση των δεδομένων, οι ομάδες θα εξετάσουν τις ερευνητικές τους υποθέσεις. Κάθε ομάδα θα συγγράψει μια ερευνητική εργασία, στην οποία θα αναλύονται οι ερευνητικές υποθέσεις (Εισαγωγή), η μέθοδος, τα αποτελέσματα και η συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Τρόπος αξιολόγησης

- **Γραπτή εξέταση, η οποία αντιστοιχεί στο 60% της τελικής βαθμολογίας:** +/- 10 ερωτήσεις 'σωστό/ λάθος' (με αιτιολόγηση) και +/- 2 ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης.
- **Γραπτή Εργασία (έως 2500 λέξεις χωρίς τη βιβλιογραφία), η οποία αντιστοιχεί στο 30% της τελικής βαθμολογίας:** η γραπτή εργασία θα έχει τη μορφή ενός σύντομου ερευνητικού άρθρου και θα πραγματοποιηθεί από ομάδες 5 φοιτητών. Η εργασία θα πρέπει να κατατεθεί από τα μέλη της κάθε ομάδας την ημέρα των γραπτών εξετάσεων του μαθήματος. Εργασίες δεν κατατίθενται στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου. Ο βαθμός της εργασίας διατηρείται και στην εξεταστική του Σεπτεμβρίου.
- **Παρουσίαση προσχέδιου της ομαδικής εργασίας στο πλαίσιο του εργαστηρίου (10% της τελικής βαθμολογίας).**

Η Ομαδική Εργασία θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη:

- Τίτλος και πληροφορίες συντακτών
- Περίληψη (μέχρι 250 λέξεις)
- Εισαγωγή (Παρουσίαση σχετικής βιβλιογραφίας και διατύπωση υπόθεσης)
- Μέθοδος (περιγραφή διαδικασίας, δείγματος και εργαλείων)
- Αποτελέσματα (αξιοπιστία εργαλείων, μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, συσχετίσεις)
- Συζήτηση
- Βιβλιογραφία

Το βασικό μέρος της εργασίας θα ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια των εργαστηριακών μαθημάτων.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

- Οι εργασίες θα ακολουθούν αυστηρά τους κανόνες του **APA-style 7th Manual**.
- Οποιαδήποτε ένδειξη **λογοκλοπής** θα οδηγεί σε αυτόματο μηδενισμό της εργασίας. Ένας εξαιρετικός οδηγός για την δεοντολογία στην επιστημονική γραφή μπορεί να βρεθεί εδώ: <http://ori.hhs.gov/avoiding-plagiarism-self-plagiarism-and-other-questionable-writing-practices-guide-ethical-writing>

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την ομαδική εργασία θα δοθούν στο πρώτο εργαστήριο του μαθήματος την Τετάρτη 28/02/2024. Στο ίδιο εργαστήριο θα υπάρξει ενημέρωση και για τον ορισμό των ομάδων εργασίας, οι οποίες θα πρέπει να έχουν οριστεί έως τις 4/3/2024. Μετά από αυτή την ημερομηνία δεν θα είναι δυνατή η ένταξη σε ομάδα εργασίας.

Η συμμετοχή των φοιτητών/τριών στα εργαστήρια καθώς και στην ομαδική εργασία είναι **προαιρετική**. Φοιτητές/τριες μπορούν να εξεταστούν μόνο στις γραπτές εξετάσεις του μαθήματος. Αυτό σημαίνει ότι θα χάσουν το 40% του τελικού βαθμού (δηλ. 4/10 βαθμούς) και θα αξιολογηθούν με άριστα το 60% του βαθμού (**άρα ο βαθμός τους στις γραπτές εξετάσεις θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 8/10 για να περάσουν με 5/6**).

Φοιτητές/τριες που έχουν παρακολουθήσει σε προηγούμενο έτος το μάθημα και έχουν κάνει εργασία, κρατούν το βαθμό των εργασιών τους υπό την προϋπόθεση ότι ο βαθμός τους στις εξετάσεις θα είναι 5/10. **Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για φοιτητές/τριες που παρακολουθούν το μάθημα για πρώτη φορά, για τους οποίους δεν υπάρχει όριο στις γραπτές εξετάσεις.**

Προτεινόμενα συγγράμματα στον Εύδοξο

Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Rossili Books.

Greenberg, J., & Baron, R.A. (2013). *Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά*. Αθήνα: Gutenberg.

Robbins, S.P., & Judge, T.A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά: Βασικές έννοιες και σύγχρονες προσεγγίσεις*. Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΙΤΙΚΗ.

Πρόσθετο Διδακτικό Υλικό-Ebook μέσω Εύδοξου:

Chmiel, N., Francaroli, F., & Sverke, M. (2017). *An introduction to work and organizational psychology: An international perspective* (3rd Edition). Wiley.

Συμπληρωματική βιβλιογραφία

Βακόλα, Μ. (2005). *Διοικώντας τις αλλαγές: Πρακτικές εφαρμογές*. Εκδόσεις Σιδέρη.

Jex, S.M., & Britt, T.W. (2010). *Organizational psychology: A scientist-practitioner approach*. Wiley.

Peeters, M.C.W., De Jonge, J., & Taris, T.W. (2013). *An introduction to contemporary work psychology*. Wiley-Blackwell.

Επίσης, θα αναρτούνται οι παρουσιάσεις της διδάσκουσας καθώς και επιλεγμένα άρθρα και κεφάλαια στον ιστότοπο του μαθήματος στο <https://elearning.auth.gr>

Ενδιαφέρουσες Ιστοσελίδες

- European Association of Work and Organizational Psychology: <http://www.eawop.com/>
- Society of Industrial and Organizational Psychology: <http://www.siop.org/>
- European Academy of Occupational Health Psychology: <http://eaohp.org/default.aspx>

Επιστημονικά Περιοδικά

- European Journal of Work & Organizational Psychology
- Journal of Applied Psychology
- Journal of Organizational Behavior
- Journal of Occupational and Organisational Psychology
- Journal of Occupational Health Psychology
- Personnel Psychology
- The Leadership Quarterly

Αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθήματος

Οι διαλέξεις του μαθήματος θα πραγματοποιούνται κάθε **Δευτέρα 14.00-16.00μμ** και τα εργαστήρια κάθε **Τετάρτη 13.30-15.30** στην αίθουσα 106 (Νέο Κτίριο Φ.Σ.), εκτός αν αναγράφεται διαφορετικά

Εβδομάδα	Ημερομηνία	Θεματολογία
1 ^η	26/02/2024-διαδικτυακά	Εισαγωγή στο μάθημα Εργασιακή και Οργανωσιακή Ψυχολογία
	28/02/2024-διαδικτυακά	Πρακτικές οδηγίες για το εργαστήριο και για την ομαδική εργασία Ορισμός ομάδων εργασίας (!)
2 ^η	04/03/2024	Θεμελιώδεις θεωρίες οργάνωσης
	06/03/2024	Προετοιμασία συλλογής δεδομένων → Ανάλυση του Ερωτηματολογίου/ Περιγραφή ερευνητικής διαδικασίας Συλλογή δεδομένων (από τις ομάδες εκτός εργαστηρίου) Διατύπωση Υποθέσεων (από τις ομάδες εκτός εργαστηρίου)
3 ^η	11/03/2024	Οργανωσιακή κουλτούρα και κλίμα Ο ρόλος της εθνικής κουλτούρας
	13/03/2024	Εισαγωγή των δεδομένων στη βάση με τη χρήση του προγράμματος SPSS Αποστολή των δεδομένων κάθε ομάδας στη διδάσκουσα για δημιουργία κοινού αρχείου Συζήτηση Υποθέσεων
4 ^η	20/03/2024	Οργανωσιακές αλλαγές και αντίσταση στην αλλαγή
	Παρασκευή, 22/03/2024 16.00-18.00, Αίθουσα 03	Μελέτη Περίπτωσης: IKEA Τελική Διαμόρφωση Υποθέσεων Ανάλυση της Ομαδικής Εργασίας-Οδηγίες για τη Συγγραφή της Εισαγωγής
5 ^η	25/03/2024	ΑΡΓΙΑ 25 ^{ης} Μαρτίου
	27/03/2024	Ηγεσία στους οργανισμούς
	Παρασκευή, 29/03/2024 16.00-18.00, Αίθουσα 03	Υπολογισμός Μεταβλητών στο πρόγραμμα SPSS Άσκηση: Αξιολόγηση συμφωνίας προϊσταμένων-υφισταμένων ως προς διαφορετικές διαστάσεις της οργανωσιακής κουλτούρας
6 ^η	01/04/2024	Ομάδες στους οργανισμούς
	03/04/2024	Προετοιμασία Δεδομένων για Εξέταση Υποθέσεων στο SPSS Οδηγίες για τη Συγγραφή της Μεθόδου
7 ^η	08/04/2024	Παραγωγική Συμπεριφορά
	10/04/2024	Εξέταση Υποθέσεων στο SPSS Οδηγίες για την Συγγραφή των Αποτελεσμάτων
8 ^η	15/04/2024	Αντι-παραγωγική Συμπεριφορά και ο Ρόλος της Οργανωσιακής Δικαιοσύνης
	17/04/2024	Διευκρινήσεις σχετικά με τις Ομαδικές Εργασίες
9 ^η	22/04/2024	Εργασιακές Στάσεις: Επαγγελματική Εξουθένωση, Εργασιακή Δέσμευση
	24/04/2024	Άσκηση: Ανταλλαγές Οργανισμού-Εργαζομένων
10 ^η	13/05/2024	Εργασιακές Στάσεις: Εργασιακή Ικανοποίηση, Εργασιομανία
	15/05/2024	Παρουσιάσεις Ομαδικών Εργασιών
11 ^η	20/05/2024	Εργασιακό Περιβάλλον και Εργασιακή Ευζωία
	22/05/2024	Παρουσιάσεις Ομαδικών Εργασιών
12 ^η	27/05/2024	Ανασκόπηση Μαθήματος (Θα βασιστεί σε ερωτήσεις των φοιτητών/τριών που θα σταλούν ηλεκτρονικά στη διδάσκουσα έως την Παρασκευή 24/05/23)
	29/05/2024	Παρουσιάσεις Ομαδικών Εργασιών Τελική Ανατροφοδότηση για τις Ομαδικές Εργασίες
13 ^η	03/06/2024	Τα μαθήματα δεν θα πραγματοποιηθούν λόγω απουσίας της διδάσκουσας σε επιστημονικό συνέδριο. Τα μαθήματα αυτά θα αναπληρωθούν την Παρασκευή 22/03 και την Παρασκευή 29/03, αντίστοιχα.
	05/06/2024	